

Sv. Gertrúda, opátka

17. marca 2024 ✝ Svätec týždňa

Boh je číra láska a preto medzi ním a láskou trvá tajomný úzky zväzok. S milujúcou ho dušou spája sa svojimi milosťami, a ona zase spája sa s ním vrelou túžbou zaľúbiť sa jedine jemu, a jemu samému žiť i umrieť. Túto obojstrannú lásku predstavuje nám pred

očami život sv. Gertrúdy.

Životopisné údaje

Sv. Gertrúda narodila sa okolo roku 631 v osade Landen v Brabantsku. Jej otec sa volal Pipin (Pipin I. Starší) a bol to hlavný majordóm austrázijských kráľov (Dagoberta I.), jej matkou bola sv. Itta Iduberga.

Pod dohľadom pozorných očí svojej svätej matky rástla sv. Gertrúda v nevinnosti a svätosti tak lúbezne ako pôvabná ruža, a tak čistotne ako biela ľalia až do dvanásteho roku jej veku. Z jej jasného oka hľadel vtipný rozum, a jej správanie javilo toľký pôvab a lúbeznosť, že už v tomto príliš mladom veku neušla pozornosti najpoprednejších šľachtických mladíkov a nejednému srdce okúzila.

I stalo sa, že jedného dňa Pipin prichystal kráľovi Dagobertovi a jeho hodnostárom veľkú hostinu. Keď už všetkých ovládla veselosť a pohár výborného vína všetkým jazyky porozvážoval, vystúpil syn istého kniežata a verejne prosil kráľa Dagoberta, ako aj samotného otca Pipina, o Gertrúdinu ruku. Na otcov rozkaz vstúpila i nevinná panna do dvorany, kde veselí hostia stolovali.

Sv. Gertrúda na obraze neznámeho flámskeho maliara, okolo 1530

zdroj: wikimedia commons

Sám kráľ, keď ju zočil, potešil sa jej a pochváliac jej krásu, ukázal jej statného mladíka. A bol to vskutku mladík šumný, oblečený do rúcha zo zamatu a hodvábu, zo šije mu viseli ťažké reťaze zo zlata a striebra. Všetci prítomní s napätím zvedavo obdivovali mladíka a pôvabnú pannu. Kráľ, dojatý jej krásou, obrátil sa ku Gertrúde a spýtal sa jej: Či teda statného mladíka prijíma za svojho ženícha? Nevinná panna, zarazená neočakávanou otázkou, sprvoti sa zapýrila, ale potom, pozrúc bojzливо okolo seba, prehovorila:

«Nechcem ani toho, ani nikoho iného, pretože som sa zasnúbila Ježišovi Kristovi.» Vysloviac tieto slová sa odvrátila a utiahla od spoločnosti. Všetci prítomní zostali celí začudovaní nad týmto správaním, a hoci hostina pokračovala ďalej, nikto už nehovoril ani o ženách, ani o pannách.

Roku 639 zomrel Pipin a Itta, svätá matka Gertrúdy, po smrti manžela dala postaviť kláštor v Nivelles v Brabantsku a zasvätila sa v ňom spolu aj s dcérou Gertrúdou Bohu a venovala mu ešte aj celý svoj vdovský majetok. Z obavy, žeby sa jej príbuzní mohli pokúsiť odňať jej milovanú dcéru Gertrúdu, dovtedajšiu chválu celej rodiny, ostrihala jej hneď pri vstupe do kláštora jej bohaté a krásne vlasy tak, že jej z nich len podoba venca okolo hlavy ostala. Biskup Amandus z neďalekého Maastrichtu jej položil na hlavu závoj mníšky. Takto, slávnostným sľubom, zasvätila svojmu nebeskému Ženíchovi svoje panenské srdce i telo. Bola to pekná a svätá obeť!

Sv. Gertrúda, basreliéf stvárňujúci sv. Gertrúdu pri štúdiu alebo modlení; sa nachádza v

Utrechte

zdroj: wikimedia commons

A Gertrúda sa jej odovzdala s takou úprimnou horlivosťou a s tak očividným duševným úspechom, že keď jej bolo ešte len dvadsaťjeden rokov, musela už na matkinu žiadosť prevziať na seba najvyššie riadenie kláštora. Prevzala ho s úzkostným srdcom, vedomá si ťažkého bremena spojeného s úradom, ale rozpomienka na Spasiteľa s ťažkým krížom na ramenách ju nadchla dôverou a táto dôvera jej dodávala silu i odhodlanosť.

Mladá abatiša (opátka) plnila povinnosti svojho úradu s podivuhodnou vernosťou a obozretnosťou. Mladé a zdravé sestry viedla k prísnemu zachovávaní kláštorných pravidiel, so starými a krehkými mala útrpnosť. Ku všetkým bola vždy láskavá a rovnako tak vlúdna v reči, k priateľskej pomoci všemožne vždy pripravená. Starala sa najmä o to, aby bohoslužby v jej kostole odbavovali sa s príkladnou vážnosťou, aby rúcho a kostolné náčinie bolo vždy čisté a pekné. Zadovážila pre kláštor cirkevné knihy, a z Ríma povolala skúsených učiteľov, ktorí vyučovali mníšky v speve a vykladali im Písmo sväté. Duch Svätý a božské požehnanie spočívali na jej kláštore.

Jej pobožná matka medzitým zomrela tichou a blaženou smrťou. Svätá dcéra oplakala ju vďačnými a vrúcnyimi slzami a nezabudla na ňu v modlitbách. Aby ju však mnohostranné starosti s kláštorom nepútali príliš k tomuto svetu, zverila jeho vonkajšie záležitosti váženým kňazom, a jeho vnútornú správu podelila si s najstaršími sestrami. Takto získala dostatok času pohlúbiť sa v rozjímanie o svätých knihách. Za jej čias bolo totiž zvykom, že i mníšky sa zaoberali bohoslovím (teológiou).

I sv. Gertrúda si obľúbila tieto vedomosti. Túžila poznať a jasne pochopiť čokoľvek, čo ľudský rozum vládze obsiahnuť, a preto sa cítila šťastnou, keď sa mohla s učenými mužmi zhovárať o ťažkých a hlboko učených otázkach. A hoci jej rozum činil zjavné pokroky v učenosti, jej srdce nezískalo pri tom ani viac šťastia, ani na bohumilej pobožnosti. Naopak, Gertrúda bola viac zamyslená a smutná, ba stratila i svoju predošlú chuť k modlitbe a iným nábožným cvičeniam. Vnútorný hlas jej neustále našepkával, že púhym rozumom nedosiahne Boha, bytosť to nepreskúmateľnú, ktorá je vyššia i hlbšia nadovšetko ľudské chápanie. Ju len láska môže dosiahnuť. Preto sa napokon i zriekla všetkého chladného pátrania po tajomstvách Božej bytosti a odovzdala sa plne vreľým a túžobným citom svojho srdca.

Sv. Gertúda, z hodiniek kardinála Albrechta z Brandenburgu od Simona Beninga

zdroj: wikimedia commons

Nemožno opísať, akými cestami a akým spôsobom ona v skrýši srdca Boha hľadať a k nemu sa vznášať dospela, jedno je však isté – že ho našla a že jeho prítomnosť, jeho milostivú blízkosť za každým krokom cítila. Vo svojej detinskej prostote viedla neraz rozhovory so Spasiteľom; ako dieťa rozpovedala mu dôverne a vyžalovala sa so všetkým. Za čímkoľvek ju srdce ťahalo, čím sa jej duša zanášala, všetky tušenia, city a túžby rozpovedala Bohu, a rozprávajúc sa s ním, akoby tvárou tvár počula jeho hlas a odpoveď vo svojom srdci. Jej modlitba a rozjímanie boli rozhovormi najnežnejšej lásky. Pobožné sestry často vídali nad hlavou svätej abatiše plápoliť jasnú žiaru. Bola to jej nadpozemská radosť a anjelský pokoj v Duchu Svätom, ktoré sa touto tajomnou žiarou i navonok javili.

Avšak neustále umŕtvovanie tela, pôsty a bdenie časom natolko oslabili jej telesné sily, že už nevládala viesť kláštor s toľkým prospechom ako predtým, a s porozumením sestier zverila jeho správu do rúk svojej dvadsaťročnej vnučky Viltrúdy, ktorá, vychovaná pod jej svätým dozorom, vo všetkom nasledovala jej príklad.

Napriek tomu však sv. Gertrúda v ničom nezmenila svoj dovtedajší prísny život. Hovorievala: «Život je len krátky deň k robote a trápeniu, čím je tvrdší a ťažší, tým sladší je potom dlhý nočný odpočinok v hrobe, tým krajšia a bohatšia je odplata v Nebi.»

A takto uplynuli ešte tri roky, až napokon tuhá zimnica zvestovala, že sa blíži koniec jej života. Pomyslenie na smrť ju naplnilo veľkou radosťou; prijímúc sväté sviatosti, povzniesla sv. Gertrúda svoju dušu pokojne a blažene v objatie svojho nebeského Ženícha roku 664 (podľa iných prameňov už roku 659 po Kr.).

Poučenie

Sv. Gertrúda modlievala sa mnoho nielen vo dne, ale i veľkú časť noci. Keby však od teba, drahý čitateľ, dakto žiadal, aby si v noci jednu-dve hodiny strávil na modlitbách, nepochybne by si odpovedal, že je to pre

teba vec nadmieru ťažká, ba možno by si povedal, že je to vec načisto nemožná. Rozpomeň sa však, či si ešte nikdy viac hodín nestrávil v noci pri kartách, pri hudbe, tanci a iných, nedajbože možno aj hriešnych radoostiach? To si mohol a vládol..., modliť sa však, to je ti už ťažká až nemožná vec.

Pohľad na kostol sv. Gertrúdy v Nivelles

zdroj: wikimedia commons

Aspoň jedno si v deň sv. Gertrúdy pre seba vezmi, totiž: že prv, než by si sa pobral spať, budeš si po obvyčajnej modlitbe spytovať svoje svedomie. «Ak sa poberáš spať, hovorí sv. Ján Zlatoustý, spytuj svoje svedomie, a rozpomeň sa na svoje hriechy. Hovor si sám k sebe: Duša moja, opäť sme spolu strávili ďalší deň. Čo sme dnes vykonali dobré, a čo zlé? Ak sme sa pokúsili v dobrom, ďakujeme spoločne Bohu. Ak spáchali sme však niečo zlé, oľutujeme to a nečinnme to viac.» Takto hľa máš činiť každý deň prv než sa odoberieš k nočnému odpočinku. Pri tom však nikdy nesmieš zanedbávať obvyčajnú modlitbu. Lebo «neustále máme sa modliť», hovorí Spasiteľ.

Sv. Gertrúda viedla bohumilý život a pri tom vždy pomýšľala na smrť. Ako si vysvetliť, že dnes tak málo ľudí myslieva na smrť? Nemyslia na to, že od smrti všetko závisí. Ak je tvoja smrť šťastná, tak si i ty šťastný cez celý tvoj život po nej. Ak je však tvoja smrť nešťastná, budeš i ty nešťastný na večné veky. Pravá viera nás učí, že každá duša, akonáhle opustí telo, musí sa dostať k osobnému súdu, pri ktorom býva nad ňou vyriešený ortieľ, s platnosťou pre celú večnosť.

Zváž tieto slová a zaiste sa naučíš častejšie myslieť na smrť a obávať sa jej. Lež bázeň z takýchto myšlienok na smrť nesmie byť jalová, naopak, musí nás povzbudzovať viesť taký život, aby sme nemali príčinu báť sa smrti. Musí nás povzbudzovať, aby sme sa chránili všetkého, čo by nás pri smrti mohlo urobiť nešťastnými, a naopak konali všetko, čo nás učí šťastnými. Kresťanský život, teda: vyvarovať sa hriechu, činiť pokánie a plniť ostatné dobré skutky, činí človeka šťastným, naproti tomu hriech a zanedbávanie dobrého činí človeka nešťastným.

Vitrážové okno so sv. Gertrúdou v Bazilike Panny Márie v Tongerene, Belgicko

zdroj: wikimedia commons

«Ak sa bojíte smrti», píše sv. Augustín, «prečo sa nebojíte toho, čo ju činí strašnou. Ty sa bojíš zle zomrieť, a nebojíš sa zle žiť. Polepši svoj život, veď odplata dobrého života je večná. Žite dobre a pobožne, aby ste nezomreli zle a nešťastne.»

Modlitba

Oroduj za nás, sv. panna Gertrúda, aby sme za života a nadovšetko v hodinu smrti našej odpustenia hriechov obsiahli a celkom očistení, večne tešiť a radovať sa mohli s Pánom Ježišom Kristom, ktorý s Otcom i Duchom svätým žije a kraľuje na večné veky vekov. Amen.

-mip-

Staňte sa členom Fatimského Apoštolátu!

Dostanete od nás ako časopis Spojenectvo s Máriou ako dar.

Členovia Fatimského Apoštolátu (FA) však okrem dvojmesačníka dostávajú tiež rôzne sväteniny – medailóny, brožúrky, plakety a podobne. A navyše – za členov FA sú odslúžené sv. omše a tiež sa zvlášť za nich a za nimi spísané úmysly modlia Služobnice Ducha Svätého počas celonočných adorácií, konaných v kláštore každú druhú noc.

Členstvo vo Fatimskom Apoštoláte je dobrovoľné, fatimský apoštol ho potvrdzuje svojím súhlasom a zasielaním pravidelného príspevku vo forme milodaru. Rovnako tak sa však môže fatimský apoštol kedykoľvek rozhodnúť zrušiť svoje členstvo, čo oznámi buď písomne alebo

telefonicky.

Pridajte sa teda k našim pravidelným podporovateľom a staňte členmi Fatimského Apoštolátu – prihlásiť sa môžete na tel. čísle **02/222 00 777**.

Svojím členstvom vo Fatimskom Apoštoláte tým najlepším spôsobom podporíte v týchto neľahkých časoch fungovanie Nadácie Slovakia Christiana, ako aj portálu Christianitas.sk a ich neúnavnú snahu o zachovanie nemenného učenia Cirkvi.

Ďakujeme!

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-gertruda-opatka/>